

Odhad dopadů pandemie Covid-19 na příjmy (výnosy) a návštěvnost muzeí v r. 2020 v České republice

Národní informační a poradenské středisko pro kulturu (NIPOS) z pověření Ministerstva kultury České republiky (MK ČR) sbírá ročně údaje o činnosti cca 468 muzeí. Nyní jsou k dispozici data za rok 2019. Letos od měsíce května 2020 MK ČR sbíralo údaje o výnosech (příjmech) kulturních institucí, jejichž je zřizovatelem. Mezi ně patří také 18 muzeí (dále také „18 muzeí MK“), za která jsou od května do začátku listopadu tohoto roku k dispozici údaje o příjmech spojených s návštěvností, dále o počtu fyzických návštěv a také o počtu návštěv webových stránek.

Z porovnání příjmů uvedených 18 muzeí MK **spojených se službami pro návštěvníky** za období roku 2019 s šetřeným obdobím v roce 2020 (11. 5. – 8. 11. 2020) vyplývá, že v tomto roce - oproti minulému - **uvedené příjmy poklesly téměř o 74 %**. Za předpokladu zachování výše ostatních příjmových položek (přijaté nájemné, finanční příjmy, dotace apod.) na zhruba stejné úrovni jako v roce 2019, by však byl pokles **celkových příjmů muzeí mnohem nižší. Lze jej zhruba odhadovat jen v úrovni do cca 25 %**. Příčina tohoto rozdílu spočívá zejména ve skutečnosti, že příjmy těsně spojené se službami pro návštěvníky představují pouze cca 16 % z celkových příjmů muzeí.

Mezi dalšími závěry vycházejícími z porovnání dat z uvedeného šetření a dat z r. 2019 lze uvést **pokles počtu fyzických návštěv o více než 50 %**. Jak je zřejmé, tento indikátor byl k omezení vycházejícím z opatření proti Covid-19 méně pružný než související ukazatel finančních příjmů.

Naopak, **počty návštěv webových stránek muzeí se podle výsledků šetření v roce 2020 zvýšily. Překvapivě to však nebylo o mnoho – jen o 1 %**.

Příjmy v Kč	2020/2019	2020		2019		
	pokles o 74%	počet muzeí 18 =175 dnů	na 1 otevírací den	počet muzeí 468 =328,02 dne	z toho 18 muzeí =175 dnů	na 1 otevírací den
		58 139 068	370 313	1 101 672,7 tis	463 892 341	1 414 220
Fyzické návštěvy	pokles o 50,1%	915 903	5 834	14,7 mil.	3,8 mil.	11 692
WWW návštěvnost	zvýšení o 1%	2 510 310	14 345	19 435 151	5 183 430	14 201.2

Postup porovnání výše uvedených ukazatelů v letech 2019 a 2020

a) Příjmy spojené s návštěvností

Podíl 18 muzeí jejich zřizovatelem je MK na celkovém počtu muzeí přístupných veřejnosti (468 muzeí) činil v roce 2019 jen 3,85 %, avšak na celkových tržbách dosáhl 42,108 %. Z toho zřejmé, že muzea, jejichž zřizovatelem je MK jsou v daném ukazateli více než desetinásobně významnější než muzea průměrná. Tato skutečnost může mít samozřejmě negativní vliv i na odhad dopadů Covid-19 do činnosti muzeí jako celku.

Po odpočtu jiných příjmů (tj. dotací, některých položek tržeb za vlastní výkony, finančních příjmů atd.), dosáhly příjmy související se službami pro návštěvníky v minulém roce 1 101 672,7 tis. Kč. Z této sumy připadá na 18 muzeí MK uvedený podíl ve výši 42,108 %, tj. částka 463 892 341 Kč.

Vážený průměr ročního počtu otevíracích dnů 18 muzeí MK (výší příjmů) činí 328,02 dne, což je 89,68 % z počtu kalendářních dnů v roce 2019 (pro přestupný rok tj. 89.62 %).

Na jeden otevírací den připadá ve skupině 18 muzeí MK v roce 2019 částka 1 414 219,70 Kč (463 892 341 / 328,02). V roce 2020 byly výše uvedeným šetřením zjištěny příjmy 18 muzeí MK ve výši 58 139 068 Kč a na 1 otevírací den ze 157 dnů (175 šetřených dnů x 0,8962) to byla částka 370 312,53 Kč.

V porovnání s průměrnými denními příjmy r. 2019 tak průměrné denní příjmy za šetřené období (pět a půl měsíce) r. 2020 klesly téměř na čtvrtinu (na 26,18 %). Z toho je patrné, že příjmy za služby muzeí pro návštěvníky v tomto roce v porovnání s rokem 2019 poklesly o 73,82 %.

Lze předpokládat, že pokles celkových příjmů (výnosů) v roce 2020 proti roku 2019 však bude mnohem nižší. Při zachování relativně stabilní výše ostatních příjmových položek (další položky vlastních výkonů, dotace, finanční výnosy apod.) by se mohl pohybovat mezi 15 - 25 %.

Je značně obtížné jej určit přesněji a to v zásadě ze dvou důvodů. V první řadě není rok 2020 ještě u konce a nemůžeme proto znát potřebná data za všechny jeho měsíce. V druhé řadě je zejména v netypickém roce 2020 nejasná celková možná výše finanční podpory muzeí z veřejných i neveřejných prostředků, výše darů atd.

b) Fyzické návštěvy

Počet fyzických návštěv všech muzeí v roce 2019 přesáhl 14,7 mil. a podíl návštěv 18 muzeí MK činil 26 % z celkového počtu. Jak je zřejmé v tomto ukazateli nepřevyšují uvedená muzea průměrné muzeum desetinásobně, ale „jen“ asi šestinásobně. V každém případě tak generují příjmy nepoměrně vyšší než by odpovídalo rozsahu jejich návštěvnosti (o to větší jsou problémy s odhady vývoje bez znalosti dat).

V případě 18 muzeí MK byl v roce 2019 průměrný přepočtený počet otevíracích dnů 328,02 dne. Na jeden otevírací den v roce 2019 připadlo průměrně 11 692 návštěv (3 835 179 / 328,02). Podle výsledků šetření v roce 2020 to bylo průměrně téměř 5 834 návštěv (915 903/157).

Z porovnání uvedených údajů je patrné, že průměrný denní počet fyzických návštěv poklesl (v období květen – listopad r. 2020) v porovnání s rokem 2019 o 50,1 % (5 834/11 692).

c) Návštěvy webových stránek

Všechna muzea zaznamenala v r. 2019 19 435 151 návštěv webových stránek. Na skupinu 18 muzeí MK z toho připadalo 5 183 430 návštěv tj. 26,7 % z celku a mírně více než v případě návštěv fyzických.

Podle výsledků šetření v r. 2020 zaznamenalo 18 muzeí MK 2 510 310 návštěv webových stránek. Počet dnů otevření stránek v r. 2019 představoval 365 dnů a v tomto roce 175 (ve kterých probíhalo šetření).

Průměrný denní počet návštěv stránek v květnu až listopadu r. 2020 dosáhl 14 344,63 (2 510 310/175) a rok dříve to bylo 14 201,2 (5 183 430/ 365). V roce 2020 byl tedy průměrný denní počet návštěv webových stránek o 1 % vyšší než v r. 2019 (14 344,63 / 14 201,2).

V Praze 11. 11. 2020
Zpracoval : Ing. Jaroslav Novák